

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

УДК 37.014.5(477+4)

Сватко Ю. І.

ЗНАЧЕННЯ ОСВІТИ: НА ШЛЯХУ ДО МОНІТОРИНГУ ТА ОЦІНКИ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ДЕРЖАВИ ЩОДО ВИКОНАННЯ МІЖНАРОДНОГО ПАКТУ ПРО ЕКОНОМІЧНІ, СОЦІАЛЬНІ ТА КУЛЬТУРНІ ПРАВА

У статті на підставі визначення поняття «освіта» розглянуто предметне значення освіти, здійснено його аспектизацію, уточнено конкретні цілі й завдання освіти відповідно до її основних рівнів і з точки зору реалізації права на освіту. В результаті співвіднесення предметної галузі «ЗНАЧЕННЯ ОСВІТИ», аспектизованої в універсальному, актуальному й національному вимірах, зі сферами «ЛЮДИНА», «СУСПІЛЬСТВО», «СУСПІЛЬСТВО ЗНАНЬ», «ДЕРЖАВА», «СВІТ» презентується сучасний «образ світу» в фокусі його освітньої складової.

Треба вчитися, щоби бути!

О.Ф. Лосев. Дерзання духу.

1.1. Значенням освіти є її предметна («для чого») визначеність.

1.2. Значення освіти послідовно делімітується в такий спосіб:

1.2.1. По-перше, освіта визначається як 1) специфічна 2) комунікація з приводу 3) задоволення потреб 4) людини через 5) оволодіння 6) постійно відтворюваним, але й 7) регулярно оновлюваним, 8) соціально значущим, 9) особистісно орієнтованим, 10) рівною мірою й 11) без виключень 12) належним усім членам людської родини - носіям людської гідності 13) знанням.

1.2.2. По-друге, освіта визначається як специфічна комунікація з приводу задоволення потреб людини через 14) домірне світу 15) використання знання, яка здійснюється шляхом 16) інформування, 17) викладання, 18) навчання й 19) виховання.

1.2.3. По-третє, освіта визначається як специфічна комунікація з приводу задоволення потреб людини через 20) досягання людиною як 21) суб'єктом навчання 22) історично певного, 23) встановленого державою та 24) прийняттого для суспільства 25) знаттєвого рівня.

1.2.4. В результаті освіта постає як 1) спосіб 2) розумного самоствердження 3) людини у 4) власній справжності через 5) знання.

1.3. Отже, знання виявляється ключовим моментом 1) самовизначення й, таким чином, 2) ро-

зумного 3) самоствердження людини в своїй 4) гідності в сенсі 5) відкриття нею себе й 6) світу, а також 7) осмисленого 8) спілкування зі світом шляхом 9) відповідального й 10) адекватного 11) представлення себе світу й 12) прийняття світу в його 13) сумірній 14) визначеності, або 15) мирі.

1.4. Значення освіти послідовно аспектизується в такий спосіб:

1.4.1. Специфічність цільових установок комунікації з приводу знання перетворює освіту на інструмент формування окремого різновиду суспільного діалогу (словесності) - *навчального мовлення*.

1.4.2. Комунікація з приводу знання як така перетворює освіту на засіб розумного самоствердження людини *resp.* досягання *блага* через свідому саморозбудову людської особистості (отже, й набуття нею власної гідності), або на інструмент *свободи*.

1.4.3. Задоволення потреб через оволодіння знанням перетворює освіту на суспільну *послугу*, або на інструмент отримання *задоволення*.

1.4.4. Прилучення людини до знання перетворює освіту на інструмент *любові* як розумного самовпізнання себе в іншому.

1.4.5. Постійне відтворювання знання перетворює освіту на засіб забезпечення соціально значущого повтору [1], або на інструмент *культури*.

1.4.6. Регулярне оновлювання знання перетворює освіту на засіб забезпечення соціально значущого проектування світу, або на інструмент *наукового прогресу*.

1.4.7. Соціальна значущість знання перетворює освіту на *товар* суспільного вжитку, або на інструмент *обміну*.

1.4.8. Особистісна орієнтованість знання перетворює освіту на *цінність* й одночасно - на засіб формування цінностей, або на інструмент надання світу особистісного смислу [2].

1.4.9. Рівна приналежність знання перетворює освіту на засіб морального ставлення до рівних істот на підставі визнання універсальності прав людини, а також принципів демократії, толерантності, ненасилля й миру, або на інструмент *солідарності*.

1.4.10. Приналежність знання всім членам людської родини - носіям людської гідності перетворює освіту на предмет *права* [3].

1.4.11. Відсутність виключень (дискримінації) щодо приналежності знання всім членам людської родини - носіям людської гідності як гарантія повноти здійснення права перетворює освіту на засіб забезпечення 1) людського *співжиття*, 2) соціальної *справедливості* та 3) громадської *безпеки* [4], або на універсальний інструмент розбудови *держави*.

1.4.12. Інформування щодо знання перетворює освіту на інструмент *лібералізації* суспільства на засадах самостійного прийняття особистісно значущих рішень [5].

1.4.13. Викладання знання перетворює освіту на інструмент *професіоналізації* суспільства на засадах розподілу знання за навчальними дисциплінами.

1.4.14. Навчання знанню перетворює освіту на засіб формування *методу* як розумного *resp.* правильного *шляху* до самостійного прийняття особистісно значущих рішень, або на інструмент розумного *досягання мети*.

1.4.15. Поєднання освіти й навчання на засадах оволодіння знанням перетворює освіту на інструмент *практичної дидактики*, або *наставництва*.

1.4.16. Виховання на засадах оволодіння знанням перетворює освіту на засіб формування людських *чеснот* як розумного *образу* особистості для іншого, або на інструмент *практичної педагогіки* [6].

1.4.17. Поєднання інформування, викладання, навчання й виховання на засадах оволодіння знанням перетворює освіту на інструмент *інтелектуалізації* суспільства.

1.4.18. Навчання сумірного світу використан-

ня знання перетворює освіту на інструмент *практичної екології* як науки про співмірність світу людині.

1.4.19. Навчання знанню щодо використання знання як такого перетворює освіту на інструмент формування *компетентності*.

1.4.20. Співвіднесення людини зі знанням через оволодіння ним і його використання перетворює освіту на інструмент облаштування суспільства *грамотних*.

1.4.21. Установлення державою певного необхідного рівня оволодіння й використання щодо знання перетворює освіту на інструмент виокремлення *органів управління освітою* як спеціального державного інституту.

1.4.22. Прийняття суспільством певного необхідного рівня оволодіння й використання щодо знання перетворює освіту на інструмент формування *школи* як спеціального *суспільного установа*.

1.4.23. Співвіднесення знання з певним, установленим державою й прийнятним суспільством рівнем оволодіння й використання щодо знання перетворює освіту на інструмент досягання спеціального, а саме *освітнього цензу*.

1.5. В аспекті значення освіта має насамперед інструментальний характер.

1.6. Сучасна освіта передбачає послідовне оволодіння 1) практичною й 2) громадянською *грамотністю* (початковий рівень), 2) засадами наукових знань, техніки, управління, цінностей і компетенцій (середній рівень), нарешті, 3) *професійно орієнтованими* науковими знаннями й техніками управління світом, моральними й культурними цінностями, а також життєво важливими компетенціями, що дозволяють самостійно приймати особистісно значущі рішення й відповідально здійснювати власний життєвий вибір (вищий рівень).

1.7. Через викладання, навчання й виховання освіта як специфічна комунікація з приводу знання набуває принципово спрямованого характеру, що передбачає *розуміння* знання й орієнтує на його практичне використання.

1.8. Ідеологічна спрямованість освіти визначається її цілями й завданнями.

1.9. Цілі й завдання освіти декларуються й визначаються державою на 1) політичному, 2) економічному, 3) ідеологічному, 4) інституційному й 5) нормативно-правовому рівнях залежно від її 6) міжнародних, 7) регіональних і 8) внутрішніх зобов'язань, зафіксованих у відповідних 9) нормативних інструментах 10) різного рівня й різного ступеня обов'язковості.

1.10. Перехід від розуміння освіти як сус-

пільної послуги до розуміння освіти як засадничого права для здійснення всіх інших прав [7] потребує - на додаток до декларацій і визначення - прийняття на себе державою чітких й однозначних, доконечних, постійно підтверджуваних й оновлюваних зобов'язань щодо 1) дотримання, 2) захисту й 3) виконання права на освіту, причому освіту в галузі прав людини має бути визнано «невід'ємною складовою права на освіту» [8].

1.11. З іншого боку, неподільність і взаємозалежність прав людини [9] «допомагає інтеграції економічних, соціальних і політичних аспектів освіти», що, в свою чергу, «сприяє адаптації освіти до наріжних сучасних проблем» [10].

1.12. В результаті з кола висунутих перед освітою завдань, в яких знайшли відображення основні цілі й принципи Організації Об'єднаних Націй і які об'єднують пункт 2 статті 26 Загальної декларації прав людини й пункт 1 статті 13 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права [11], «напевно, найголовніше полягає в тому, що освіту має бути спрямовано на повний розвиток людської особистості» [12].

1.13. Тому право на освіту стосується всіх прав, резюмуючи в собі неподільність і взаємозалежність усіх прав людини й тим самим посідає центральне місце в справі повного й ефективного здійснення цих прав, до яких належать економічні, соціальні, культурні, громадянські й політичні права, а також права солідарності [13].

1.14. Ключова роль освіти в забезпеченні здійснення всіх прав людини передбачає комплексну підзвітність держави щодо 1) політичного, 2) економічного, 3) ідеологічного, 4) інституційного/недержавного й 5) реального юридичного [14] забезпечення самого права на освіту.

1.15. Метою моніторингу реалізації державою права на освіту в аспекті «Значення освіти» є *збирання інформації* що політичні, економічні, ідеологічні, інституційні й правові дії держави в співвіднесенні з її міжнародними, регіональними та внутрішніми зобов'язаннями, що фіксують рівень і напрямок розуміння освіти.

1.16. Предметом оцінки реалізації державою права на освіту в аспекті «Значення освіти» є *узгодження* визначеного й реалізованого в політичних, економічних, ідеологічних, інституційних і правових діях держави в співвіднесенні з її міжнародними, регіональними й внутрішніми зобов'язаннями розуміння освіти з отриманими в них результатами.

1.17. Узгодження визначеного (вихідного)

розуміння значення освіти як окремого суспільного устанавлення (1), предмета права (2), а також інструмента суспільного впливу (3) й розбудови держави (4) з конкретними результатами освітньої політики держави й діями недержавних структур у галузі освіти має бути зафіксоване в трьох параметрах: 1) протоколі оцінки [15], 2) критеріях оцінки [16] і 3) змістовних факторах діяльності держави [17], відображено представлених у протоколі й розглянутих з точки зору прийнятих критеріїв.

1.18. При моніторингу й оцінці здійснення державою права на освіту в аспекті «Значення освіти» щодо її зобов'язань стосовно виконання Міжнародного пакту про економічні, соціальні й культурні права, де зазначений аспект було актуалізовано в напрямку від необхідного (універсального) до наявного (реально існуючого) «стану справ», важливо насамперед брати до уваги пункт 1 «Зауважень... № 13», прийнятих КЕСКП 1999 року.

1.19. В пункті 1 «Зауважень... № 13» КЕСКП розрізняються два актуальні аспекти освіти, а саме: 1) практичний і 2) ціннісний.

1.20. А) Практичне значення освіти:

1.20.1. Освіта як головний засіб для бенефіціарів ЕСКП - економічно й соціально маргіналізованих груп дорослих і дітей: а) покінчити зі злиденністю; б) отримати можливість повноправної участі в житті своїх громад.

1.20.2. Освіта як важливий засіб утвердження прав жінок.

1.20.3. Освіта як важливий засіб захисту дітей від непосильної й небезпечної праці, а також від сексуальної експлуатації.

1.20.4. Освіта як важливий засіб заохочення прав людини й демократії.

1.20.5. Освіта як важливий засіб охорони довкілля.

1.20.6. Освіта як важливий засіб контролю за зростанням населення.

1.21. В) Ціннісне значення освіти:

1.21.1. Освіта як шлях до людських 1) радості й 2) гідності, до яких долучається 3) високочений 4) освічений 5) діяльний 6) розум, здатний до 7) вільного й 8) різнобічного 9) мислення [18].

1.22. Співвідношення трьох комплексів аспектизації у предметній галузі «Значення освіти», а саме: 1) універсального [19], 2) актуального [20] і 3) національного - може бути представлено у відповідній таблиці [21].

1.22.1. Значення освіти: від універсального уявлення до сучасних пріоритетів і національних освітніх політик

№ з/п	Аспекти значення освіти	Універсальне уявлення	Сучасні пріоритети	Національні освітні політики
Значення, співвідносні зі сферою «ЛЮДИНА»/«ОСОБИСТІТЬ»				
1.	ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ЦІННОСТЕЙ (= надання світу особистісного смислу)	+	(1.21.1)	?
2.	ІНСТРУМЕНТ СВОБОДИ (= досягання блага)	+	(1.20.1,1.20.2, 1.20.3)	?
3.	ІНСТРУМЕНТ ЛЮБОВІ (= розумного самовпізнання себе в іншому)	+	-	i
4.	ІНСТРУМЕНТ ВИХОВАННЯ, або ПРАКТИЧНОЇ ПЕДАГОГІКИ (= формування чеснот як розумного образу особистості для іншого)	+	(1.21.1)	?
5.	ІНСТРУМЕНТ КУЛЬТУРИ (= Світу Людини)	+	-	7
Значення, співвідносні зі сферою «СУСПІЛЬСТВО»				
6.	ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ШКОЛИ (= спеціального суспільного установа)	+	+	+
7.	ІНСТРУМЕНТ ЛІБЕРАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА (= інформування)	+	-	?
8.	ІНСТРУМЕНТ СОЛІДАРНОСТІ (= рівність і недискримінація)	+	(1.20.4)	?
9.	ІНСТРУМЕНТ ОБМІНУ (= товар суспільного використання)	+	-	?
10.	ІНСТРУМЕНТ ОТРИМАННЯ ЗАДОВОЛЕННЯ (= суспільна послуга)	+	-	?
Значення, співвідносні зі сферою «СУСПІЛЬСТВО ЗНАНЬ»				
11.	ІНСТРУМЕНТ РОЗУМНОГО ДОСЯГАННЯ МЕТИ (= формування методу)	+	-	?
12.	ІНСТРУМЕНТ НАСТАВНИЦТВА, або ПРАКТИЧНОЇ ДИДАКТИКИ (= освіта й навчання)	+	-	?
13.	ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТІ (= знання щодо використання знання)	+	-	?
14.	ІНСТРУМЕНТ ОБЛАШТУВАННЯ СУСПІЛЬСТВА ГРАМОТНИХ	+	-	?
15.	ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІОНАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	+	-	?
16.	ІНСТРУМЕНТ ІНТЕЛЕКТУАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	+	-	?
17.	ІНСТРУМЕНТ НАУКОВОГО ПРОГРЕСУ	+	-	7
Значення, співвідносні зі сферою «ДЕРЖАВА»				
18.	ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МОВЛЕННЯ (= окремого різновиду словесності, або суспільного діалогу)	+	-	?
19.	ІНСТРУМЕНТ ВИОКРЕМЛЕННЯ ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ (= спеціального державного інституту, або властей)	+	+	+
20.	ІНСТРУМЕНТ ДОСЯГАННЯ СПЕЦІАЛЬНОГО (ОСВІТНЬОГО) ЦЕНЗУ	+	-	?
21.	ІНСТРУМЕНТ РОЗБУДОВИ ДЕРЖАВИ (зарди людського співжиття, соціальної справедливості та громадської безпеки)	+	(1.20.1,1.20.2, 1.20.3)	?
22.	ПРЕДМЕТ ПРАВА	+	(1.20.4)	?
Значення, співвідносні зі сферою «СВІТ»				
23.	ІНСТРУМЕНТ ПРАКТИЧНОЇ ЕКОЛОГІЇ (= досягання співмірності світу й людини)	+	(1.20.5,1.20.6)	?
ІНШІ аспекти значення освіти		?	-	?

1.22.2. З урахуванням сучасних пріоритетів у розумінні значення освіти як ключового права людини актуальний образ світу може бути представлений у такому вигляді:

1.22.2.1. Світ *свободи* (= найвищого блага) як світ самоствердження людської особистості в своїй власній гідності.

1.22.2.2. Світ *людської особистості* як світ 1) цінностей, 2) чеснот і 3) практичної екології, в якому людина перебуває в обопільній співмірності зі світом і перебирає на себе відповідальність за світ.

1.22.2.3. Світ *солідарності* як світ морального ставлення до рівних істот на засадах визнання універсальності прав людини, а також принципів демократії, толерантності, ненасильства й миру.

1.22.2.4. Світ *прав людини* як світ, в якому

освіта реалізується як окремо закріплене право.

1.22.2.5. Світ *освіти* як світ, де школа є окремим суспільним установленням.

1.22.2.6. Світ *держави* як світ, розбудований задля людського співжиття, соціальної справедливості та громадської безпеки.

1.22.2.7. Отже, освіта є необхідним інструментом розбудови світу 1) свободи, 2) людської особистості, 3) солідарності, 4) прав людини й 5) державотворення.

1.23. Такою виглядає ідеальна модель сучасного світу з точки зору здійснення права на освіту в аспекті «Значення освіти», яка задає сферу *належного* на тлі його безлічі *ймовірних* реалізацій. І таким є поле аналізу предметної галузі «Значення освіти» як одного зі змістовних факторів політики держави щодо здійснення права на освіту.

Примітки

1. Інакше: на засіб творення «повторюваної дійсності».
2. Інакше: на засіб особистісної оцінки світу.
3. Див. у тексті Преамбули Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права: «Держави - учасниці даного Пакту, беручи до уваги, що відповідно до принципів, проголошених Статутом Організації Об'єднаних Націй, визнання гідності, що притаманна всім членам людської родини, також рівних і невід'ємних прав їх є основою свободи, справедливості і загального миру, визнаючи, що ці права впливають з притаманної людській особі гідності...» (міститься в документі ООН U.N. Doc. A/6316).
4. Що, в свою чергу, відповідає трьом наріжним завданням держави від часів *Аристотеля*.
5. На думку *О.Н. Зарецької*, ліберальне мовлення саме й пов'язане з потребою в отриманні інформації (див. докл. в: *Е.Н. Зарецкая*. Риторика: Теория и практика речевой коммуникации.-М.: Дело, 1998.- С. 104). Так чи інакше, але інформування щодо знання відкриває можливість для розв'язання проблеми «БУЛО / НЕ БУЛО те, що становить предмет мовлення».
6. Див., наприклад, акцентоване розуміння освіти як 1) суспільної послуги, 2) інструмента культури й 3) інструмента наукового прогресу, а також 4) педагогічного моменту освіти в тексті статті 4 Конвенції ЮНЕСКО про технічну і професійну освіту, прийнятої на 25-й сесії генеральної конференції Організації 10 листопада 1989 р.: «Держави, що домовляються, погоджуються періодично переглядати структури технічної і професійної освіти, навчальні плани і програми, а також методи навчання і навчальні матеріали, а також форми співробітництва між шкільною системою і світом праці, з тим щоби забезпечити їхній постійний зв'язок з досягненнями науково-технічного прогресу і з розвитком культури, а також зі зміною потреб в галузі зайнятості в різних секторах економіки і щоби враховувати наукові досягнення й нововведення в галузі освіти з метою впровадження найбільш ефективних педагогічних методів» (див. у: Міжнародна нарада експертів з прав людини в полі компетенції ЮНЕСКО [26-27 квітня 2006 р., Київ] / Довідкові матеріали (англ., рос., укр.): Укладач *Ю. І. Сватко*.- К.: Бібліотека Міжнародної кафедри ЮНЕСКО в НАУКМА, 2006,- С 17).

7. Див. пункт 1 в «Зауваженнях загального порядку № 13 - «Право на освіту» (стаття 13; далі - «Зауваження... № 13»), прийнятих Комітетом ООН з економічних, соціальних і культурних прав (далі - КЕСКП; 1999). Міститься в документі ООН E/C.12/1999/10.
8. Див. пункт 18 «Проекту стратегії ЮНЕСКО з прав людини» (2003). Міститься в документі ЮНЕСКО 32 C/57.
9. У зв'язку з цим див., наприклад, пункт 6 у «Зауваженнях загального порядку № 2 - «Міжнародні заходи в галузі надання технічної допомоги (стаття 22 Пакту)», прийнятих КЕСП (1990). Міститься в документі E/1990/23.
10. Див.: Економічні, соціальні й культурні права. Щорічна доповідь спеціального доповідача з питання про право на освіту *Катарини Томашевської*, представлена відповідно до резолюції 2001/29 Комісії з прав людини. Міститься в документі E/CN.4/2002/60.- Р. 39.
11. Ці завдання проголошено в статтях 1 і 2 Статуту ООН.
12. Див. пункт 4 в «Зауваженнях... № 13» КЕСКП.
13. Див. пункт 2 в «Зауваженнях загального порядку № 11 - «План заходів щодо початкової освіти (стаття 14)», прийнятих КЕСКП 1999 р. Міститься в документі E/C.12/1999/4.
14. Через 1) закріплення, 2) реалізацію, 3) охорону, 4) захист, 5) поновлення й 6) інституційне визначення.
15. ПРОТОКОЛ ОЦІНКИ включає базову документацію, де представлено засадничу інформацію щодо всіх моментів діяльності держави в галузі освіти задля фактичного відтворення її значення в суспільному житті, які потребують оцінки: 1) опис державного устрою з урахуванням інституційного забезпечення політики в галузі освіти, 2) цілі й завдання держави в освітній сфері, 3) матриця змістовних факторів діяльності держави, 4) хронологічне представлення фаз діяльності, 5) огляд витрат і бюджету, 6) копії основних документів, 7) документально зафіксовані результати діяльності, 8) будь-які інші тексти, пов'язані з функціонуванням держави в галузі освіти.
16. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ являють собою набір ознак, за якими визначається відповідність цілей, програм, структури, методів управління, витрат і результатів діяльності держави вирішуваним нею проблемам з урахуванням існуючих культурних традицій та ефектив-

- них практик успішного ведення справ, а саме: 1) адекватність, 2) економічність, 3) продуктивність, 4) ефективність, 5) оптимальність, 6) вплив, 7) економічна й фінансова життєздатність, самофункціонування.
17. До ЗМІСТОВНИХ ФАКТОРІВ ОЦІНКИ належать: 1) загальне завдання, 2) конкретні цілі, 3) гарантовані результати, 4) дії, 5) ресурси, 6) показники досягнень, 7) віхи (для короткострокових цілей), 8) виміри, 9) допущення й фактори ризику, 10) передумови (наявні можливості) й 11) фактори, що забезпечують самофункціонування.
18. Див. пункт 1 «Зауважень... № 13» КЕСКП.
19. Співвідносного з освітою як такою, представленою у вигляді окремого суспільного установа.
20. Співвідносного з інтерпретацією права на освіту, як воно зафіксоване в Міжнародному пакті про економічні, соціальні й культурні права (див. щодо цього докладніше в: Міжнародна нарада експертів з прав людини в полі компетенції ЮНЕСКО [26-27 квітня 2006 р., Київ] / Модель аналізу національної політики в галузі здійснення права на освіту (англ., рос., укр.): Укладач Ю.І. Сватко- К.: Бібліотека Міжнародної кафедри ЮНЕСКО в НаУКМА, 2006,- С 3-20).
21. Запропонована таблиця дає змогу зробити висновок про сьгоднішні пріоритети в розумінні значення освіти та відтворити сучасний «образ світу» *resp.* «картину світу» в світлі реалізації права на освіту.

Yu. Svatko

**THE PURPOSE OF EDUCATION:
ON THE WAY TOWARDS MONITORING AND ASSESSMENT OF STATE
OBLIGATIONS ON REALIZATION OF THE INTERNATIONAL COVENANT
ON ECONOMIC, SOCIAL AND CULTURAL RIGHTS**

In the article, the subject meaning of education is studied on the basis of defining the notion of «education», its aspects are specified, and particular goals and tasks of education qualified according to its key levels and from the viewpoint of realization of the right to education. As the result of correlation between the subject field «THE PURPOSE of EDUCATION» being specified in the aspects of the universal, the actual and the national dimensions, on the one side, and the domains of «MAN», «SOCIETY», «KNOWLEDGE SOCIETY», «STATE» and the «WORLD», on the other side, the contemporary image of the world is presented as seen in the focus of its education component.